Richtlijnen
Bodemsaneringsdeskundigen

2.7.2015

SAMEN MAKEN WE MORGEN MOOIER
OVAM

Inhoudsopgave

- Gemotiveerde verklaring geen risicogrond
- Standaardprocedures gewijzigd!
- Cofinanciering en het opdelen van verontreiniging
- Bodemonderzoek: Verdachte stoffen en afbraakparameters
- Heeft u dit al gelezen?

Algemene informatie

Hoofdredacteur:
Eddy Van Dyck, afdelingshoofd Bodembeheer OVAM
Stationsstraat 110, B-2800 Mechelen
www.ovam.be
bodem@ovam.be

Gemotiveerde verklaring geen risicogrond

De gemeente stelt de Gemeentelijke Inventaris (GI) van risicogronden op en wisselt deze uit met de OVAM. De kwalificatie als risicogrond heeft een grote impact op een hele reeks betrokkenen. Een aantal percelen in de GI worden, op basis van historische informatie, mogelijk ten onrechte als risicogrond beschouwd.

Wat als een perceel 'onterecht' werd geïnventariseerd?

Het zijn de werkelijk uitgevoerde activiteiten die bepalen of een perceel als een risicoperceel beschouwd wordt. De gemeente kan een perceel eenvoudig verwijderen uit de GI, als door de eigenaar of exploitant aangetoond wordt dat het geen risicoperceel is.

In complexe gevallen waar de gemeente geen uitspraak kan doen op basis van de beschikbare informatie, kan de betrokkene een gemotiveerde verklaring door een erkend bodemsaneringsdeskundige laten opstellen. In deze gemotiveerde verklaring moet de bodemsaneringsdeskundige op basis van technische elementen een nauwkeurig beeld schetsen van de historiek van de activiteiten, waarmee aangetoond wordt dat er nooit een risico-inrichting werd geëxploiteerd op het perceel. De deskundige moet hiervoor ook de betreffende gemeente raadplegen. Na akkoord past de OVAM deze informatie aan in het GIR en koppelt deze terug naar de gemeente.

Uitspraak op perceelsniveau

De uitspraak moet altijd geformuleerd worden op perceelsniveau. Een bodemattest wordt standaard afgeleverd per kadastraal perceel (uitgezonderd als een uitspraak over een specifiek deel van een perceel wordt gevraagd).

Een risicogrond kan bestaan uit meerdere percelen. Als de inrichtingen zich op meerdere percelen situeren, bekijkt men de onderzoeksplicht telkens per perceel. In de praktijk zijn echter niet alle risico-inrichtingen duidelijk toe te wijzen aan 1 perceel. Uitgezonderd de opslag van gevaarlijke stoffen, behoren andere inrichtingen veeleer tot de milieutechnische eenheid gesitueerd over de verschillende percelen. Daarnaast moeten ook altijd de lozingspunten en andere potentiële verontreinigingsbronnen, die buiten de onderzoekslocatie gesitueerd zijn en verbonden zijn aan de exploitatie, onderzocht worden.

Meer informatie

Meer details vindt u terug via www.ovam.be/datakwaliteit-gemeentelijke-inventaris en in de folder inventaris voor risicogronden

Top

Standaardprocedures gewijzigd!

Er worden een aantal wijzigingen doorgevoerd in de verschillende standaardprocedures. Deze wijzigingen treden in werking vanaf 1 september 2015.

Digitalisatie rapportage

Volgende rapportage moet enkel nog digitaal gebeuren:

- oriënterende en beschrijvende bodemonderzoeken
- tussentijdse verslagen van bodemsaneringswerken
- eindevaluatieonderzoek

De rapportage van (beperkte) bodemsaneringsprojecten moet voorlopig nog wel in papieren vorm aan de OVAM gebeuren.

Richtlijn schadegevallen en evaluatierapport

Daarnaast werd ook de richtlijn schadegevallen en evaluatierapport aangepast. De voornaamste wijzigingen hebben betrekking op de rapportage, de ondertekening, de aanlevering van de pdf-bestanden en de beoordeling. Deze richtlijn treedt onmiddellijk in werking.

Lees meer op standaardprocedures Bodemdecreet.

Top

Cofinanciering en het opdelen van verontreiniging

Stand van zaken

Sinds 1 september 2013 kunnen zowel particulieren, ondernemingen als openbare besturen bij de OVAM een subsidie aanvragen voor de sanering van historische bodemverontreiniging. Het subsidiepercentage bedraagt 35% of 50%, naargelang de aanvrager al dan niet een onderneming is. Aan een begunstigde kan maximaal een subsidie van 200.000 euro over een periode van drie jaar verleend worden. Er werd intussen al cofinanciering toegekend in 49 dossiers voor een totaal bedrag van 4,5 miljoen euro, of een gemiddelde subsidie van bijna 92.000 euro per dossier. Dankzij de verleende cofinanciering zullen bodemsaneringswerken gerealiseerd worden met een geschatte totale kostprijs van 18,5 miljoen euro.

Vervuiler betaalt

Volgens Europese wetgeving moeten de kosten van het bestrijden van milieuverontreiniging gedragen worden door de (rechts)persoon die de vervuiling veroorzaakt heeft. Uit respect voor dit 'vervuiler betaalt'-principe komen eigenaars die de historische verontreiniging minder dan dertig jaar geleden hebben veroorzaakt niet in aanmerking voor cofinanciering. Deze eigenaars kunnen namelijk op basis van de federale wetgeving rond foutaansprakelijkheid, meer bepaald artikel 1382-1383 van het Burgerlijk Wetboek, en de huidige stand van de rechtspraak potentieel als saneringsaansprakelijke worden aangesproken.

Beoordeling in de praktijk

Hoe wordt deze uitsluitingsvoorwaarde nu in de praktijk beoordeeld? Hiervoor valt de OVAM terug op de inschattingen van de erkende bodemsaneringsdeskundige, de verleende vergunningen of andere relevante informatie uit de onderzoeken of bodemsaneringsprojecten. In de praktijk is het natuurlijk goed mogelijk dat een verontreiniging volgens het oordeel van de deskundige ontstaan is gedurende een periode die deels voor en deels na de grens van dertig jaar valt (momenteel ligt deze grens in 1985). De verontreiniging kwam bijvoorbeeld tot stand door de exploitatieactiviteiten die de eigenaar uitvoerde van 1975 tot 1994. Tot voor kort kon men voor de sanering van deze vervuiling helemaal geen cofinanciering krijgen, omdat niet werd toegestaan dat een aanvrager de verontreiniging opsplitste in een deel dat meer en minder dan dertig jaar geleden werd veroorzaakt.

Opdeling van verontreiniging mogelijk

Met de wijziging van het Bodemdecreet die sinds begin dit jaar van kracht werd, is een opdeling van verontreiniging in de tijd wel mogelijk voor het bekomen van een gedeeltelijke vrijstelling van de saneringsplicht. Een saneringsplichtige persoon kan

namelijk voor een deel van de bodemverontreiniging vrijgesteld worden. Voortaan wil OVAM deze lijn doortrekken bij de beoordeling van cofinancieringsaanvragen. Voor de sanering van de verontreiniging die in het voorbeeld ontstond tussen 1975 en 1985 kan de eigenaar dus rekenen op cofinanciering van de OVAM, op voorwaarde dat hij uiteraard verder aan alle wettelijke voorwaarden voldoet. Het deel dat na 1985 ontstond komt niet in aanmerking omdat de aanvrager deze verontreiniging minder dan 30 jaar geleden zelf veroorzaakt heeft.

Aanvragen voor cofinanciering kunnen nog steeds ingediend worden via het daartoe bestemde formulier. Alle voorwaarden, wetgeving en formulieren zijn beschikbaar op www.ovam.be/cofinanciering.

Top

Bodemonderzoek: Verdachte stoffen en afbraakparameters

Verdachte stoffen

Bij de uitvoering van oriënterende bodemonderzoeken worden in vele gevallen enkel de SAP-parameters onderzocht. Er wordt onvoldoende aandacht besteed aan onderzoek van de verdachte stoffen die gelinkt kunnen worden aan de potentiële verontreinigingsbronnen. Hierdoor worden regelmatig aanvullende onderzoeksverrichtingen opgelegd. Dit levert voor de opdrachtgevers een onvoorziene meerkost en aanzienlijke vertraging op van hun dossier.

De erkende bodemsaneringsdeskundige moet bij het opstellen van de bemonsteringsstrategie per potentiële verontreinigingsbron nagaan of er bijkomende specifieke parameters onderzocht moeten worden (PCB, dioxines, cyanides, relevante afbraakproducten, …).

Dit kan gebeuren op basis van de geldende ‘Code van goede praktijk – inventaris verdachte stoffen per VLAREBO-rubriek’, aangevuld met een evaluatie door de bodemsaneringsdeskundige (op basis van de voorstudie, zintuiglijke waarnemingen, vroegere onderzoeksresultaten, ...).

Afbraakparameters

Er wordt ook vastgesteld dat in beschrijvende bodemonderzoeken de afbraakparameters van de vastgestelde verontreinigingen uit het oriënterend bodemonderzoek onvoldoende of niet worden onderzocht. Deze kunnen nochtans een groter risico vormen dan de oorspronkelijke verontreiniging.

De erkende bodemsaneringsdeskundige moet, bij de afperking van de verontreiniging en de uitvoering van de risico-evaluatie, ook de afbraakparameters mee opnemen.

Lees meer op standaardprocedures Bodemdecreet.

Top

Heeft u dit al gelezen?

Volgende artikels zijn al verschenen in de OVAM-nieuwsbrief:

Wanneer is een periodiek bodemonderzoek verplicht

Wijziging Vlarebo – indelingslijst van risico-inrichtingen

Top